

Aluehallintovirasto
Guovlohálddahusdoaimmahat

Lappi

UNIVERSITY OF LAPLAND
LAPIN YLIOPISTO

SAAMELAISALUEEN KOULUTUSKESKUS
SÁMI OAHPAHUSGUOVDDÁŠ

Saamelaispedagogiikan päivät Inarissa 8.-9.12.2011

Lapin yliopiston kasvatustieteiden tiedekunta järjestää opettajille sekä opetus- ja sivistystoimen viranomaisille saamelaispedagogiikan päivät Inarissa yhdessä Lapin aluehallintoviraston kanssa, Oulun yliopiston Giellagas-instituutin ja Saamelaisalueen koulutuskeskuksen kanssa.

Ohjelma

Torstai 8.12.2012

11.00 - 12.00 Ilmoittautuminen ja lounas

12.00 - Avaus
Seminaarin johtaja, professori, vararehtori Kaarina Määttä, kasvatustieteiden tiedekunta, Lapin yliopisto

Tervehdyssanat
Saamelaisalueen koulutuskeskuksen kielen opetuksen merkitys, Rehtori Liisa Holmberg
Europarlamentaarikko Hannu Takkula (vahvistetaan)
Saamelaismuseon johtaja Tarmo Jomppanen, Lapin yliopiston hallituksen jäsen

12.45 – 14.00 Saamelaispedagogiikan viitekehys
apulaisprofessori KT Pigga Keskitalo, Sámi allaskuvla

14.00 – 14.40 Saamelaisopetuksen rahoitus ja kehittäminen
Saamen kielten elvyttämishjelma
opetustoimen ylitarkastaja Kari Torikka

14.40 – 15.10 Kahvi

15.10 – 15.30 Lapin yliopisto saamenkielisten opettajakouluttajana
Dekaani, professori Kyösti Kurtakko, kasvatustieteiden tiedekunta, Lapin yliopisto

15.30 – 15.50 Saamenkielisten aineenopettajien koulutuksen nykytila ja kehittämistarpeet
Yliopistonlehtori Marjatta Jomppanen, Giellagas-instituutti, Oulun yliopisto

15.50 – 16.10 Saamelaisalueen opettajien täydennyskoulutustarvekartoituksen tulokset
Koulutuspäällikkö Janette Tolppi-Raittimo, Lapin yliopisto

16.10 – 16.30 Saamelaiskunnan tarpeet opetuksen järjestämisessä

Aluehallintovirasto
Guovlohálddahušdoaimmahat

Lappi

UNIVERSITY OF LAPLAND
LAPIN YLIOPISTO

SAAMELAISALUEEN KOULUTUSKESKUS
SÁMI OAHPAHUSGUOVDDÁŠ

Rehtori-sivistystoimenjohtaja Arja Alaraudanjoki, Utsjoen kunta

- 16.30 – 16.50 Saamelaisopettajan arkipäivän ilot ja haasteet
Luokanopettaja Bigga-Helena Magga, Inarin kunta (vahvistetaan)
- 16.50 - 17.15 Yhteenvetoa päivästä ja uuden teoksen "Saamelaispedagogiikan perusteet"
(kirjoittajina Pigga Keskitalo ja Kaarina Määttä, kustantajana Lapin
yliopistokustannus) julkistaminen
Kaarina Määttä
- 19.00 - Illallinen ja kulttuuriohjelmaa, Lássegámmi, Saamelaisalueen koulutuskeskus

Perjantai 9.12.2012

- 9.00 – 10.30 Saamelaispedagogiikka käytäntöön: Mitkä ovat keskeisimmät
kehittämiskysymykset ja tulevaisuuden haasteet sekä mitä pitäisi tehdä?
Yhteistoiminnallinen työskentely
Kaarina Määttä ja Pigga Keskitalo
- 10.0 – 11.00 Kahvi
- 11.00 – 11.30 Sámi allaskuvla saamelaisen opettajakoulutuksen ja opetuksen kehittäjänä
Professori Vuokko Hirvonen, Sámi allaskuvla
- 11.30 – 12.00 Inarinsaamen elvyttämisen parhaiden käytänteiden soveltaminen opetuksessa
Yliopistonlehtori Marja-Liisa Olthuis, Giellagas-instituutti, Oulun yliopisto
- 12.00 - 13.00 Lounas
- 13.00 - 13.30 Saamelaisopetus Pohjoismaissa
Koulutussihteeri Ulla Aikio-Puoskari, Saamelaiskäräjät
- 13.30 – 14.00 Saamenkielten puhujatilanne
Lehtori Torkel Rasmussen, Sámi allaskuvla
- 14.00 - 14.30 Etäopetuksen tarjoamat mahdollisuudet
Projektipäällikkö Eeva-Liisa Rasmus, Saamelaisalueen koulutuskeskus
- 14.30 - 14.45 Ehdotuksia tulevaisuuden toimiksi ja seuranta
Yliopisto-opettaja Anne Nuorgam, Lapin yliopisto

14.45 – 15.00 Loppukeskustelu ja päätös
Kaarina Määttä

15.00 – 15.30 Päätöskahvit

Päivien päätavoitteena on tukea saamelaisopettajuutta ja pohtia saamelaisopetuksen ydinkysymyksiä sekä erilaisia kehittämismalleja. Tavoitteena on myös vahvistaa saamelaisopettajien roolia ja mahdollisuuksia kehittää koulujen pedagogiikkaa.

Saamelaisopettajia on noin 40 koko saamelaisalueella, joista seuraavan viiden vuoden aikana viisi jää eläkkeelle, lisäksi kunnissa on useita täyttämättömiä opettajien virkoja. Lapin yliopiston Opetus- ja kasvatustieteiden tiedekunnan täydennyskoulutusyksikkö kartoittaa loka-marraskuussa saamelaisalueen opettajien täydennyskoulutustarpeita. Seminaarin tavoitteena on pohtia sitä, millä keinoin koulutustarpeiden mukaista täydennyskoulutusta voitaisiin lähteä toteuttamaan.

Saamelaispedagogiikan päivillä pohditaan tutkimuksen ja opetuksen välistä yhteyttä. Päivillä esitellään Lapin yliopistossa tehtyä saamelaiskasvatustutkimusta ja sen tuloksia. Samalla pohditaan, miten tutkimus voi myötävaikuttaa opetuksen kehittämiseen. Tarkoituksena on jalkauttaa kasvatustieteiden tiedekunnan tutkimusta kouluille sekä luoda yhteys Lapin yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan ja käytännön opetustyötä tekevien välille saamelaisasioissa. Miten tutkimus- ja opetustyötä jatketaan yhteistyössä? Millaisiin konkreettisiin toimiin voidaan ryhtyä?

Saamelaispedagogiikan päivät liittyvät saamen kielten elvyttämishjelmaan. Elvyttämishjelman tavoitteena on kehittää saamen kielen osaamista. Työryhmän tehtävänä on laatia esitys siitä, millaisia ratkaisuja tarvitaan saamen kielen elvyttämistoimenpiteiksi. Niihin liittyvät ainakin kysymykset opettajakoulutuksesta, opetuksen saavutettavuudesta sekä perinnetieto. Pedagogiikan päivillä on järjestetty tulkkaukset pohjoissaame-suomi. Lisäksi kustantajia pyydetään järjestämään oppikirjanäyttely.

Kohderyhmä:

- Opetus- ja sivistystoimen johto
- Saamen kielellä ja saamen kieltä opettavat opettajat
- Sivistys- ja koulutustoimen lautakuntien puheenjohtajat ja jäsenet
- Saamelaisvanhemmat
- Saamelaistutkijat
- Saamelainen yhteisö
- Muut saamenkielisestä opetuksesta kiinnostuneet
- Lisätietoja Kaarina Määttä + 358 (0)400 696480

Aluehallintovirasto
Guovlohálddahušdoaimmahat

Lappi

UNIVERSITY OF LAPLAND
LAPIN YLIOPISTO

SAAMELAISALUEEN KOULUTUSKESKUS
SÁMI OAHPAHUSGUOVDDÁŠ

Sáme pedagogihka beivvit Anáris 8.-9.12.2011

Lappi universitehta pedagogihka dieđagoddi lágida oahpaheaddjiide ja maid oahpahus- ja čuvgehusdoaimma eiseválddiide sáme pedagogihka beivviid Anáris 8.-9.12.2011 ovttasráđiid Lappi guovlluhálddahušvirgedoaimmahagain, Oulu universitehta Giellagas-instituhtain ja Sámi oahpahusguovddážiin.

Prográmma

Duorastat 8.12.2012

11.00 - 12.00 Almmuheapmi ja boradeapmi

12.00 - Rahpan
Seminára ságadoalli, professor, várrerektor Kaarina Määttä, pedagogihka dieđagoddi, Lappi universitehta

Dearvvahusat
Sámi oahpahusguovddáža giela oahpahusa mearkašupmi, Rektor Liisa Holmberg, Sámi oahpahusguovddáš
Eurohpa parlamentta áirras Hannu Takkula (nannejuvvo)
Sámemusea hoavda Tarmo Jomppanen, Lappi universitehta stivrra lahttu

12.45 – 14.00 Sáme pedagogihka rámat
Veahkkeprofessor PD Pigga Keskitalo, Sámi allaskuvla

14.00 – 14.40 Sámeoahpahusa ruhtadeapmi ja gárgeheapmi
Sámegielaide ealáskahttinprográmma
Oahpahusdoaimma bajit dárkkisteaddji Kari Torikka

14.40 – 15.10 Gáfestallan

15.10 – 15.30 Lappi universitehta sámegiela giid oahpaheaiskuvlejeaddjin
Dekána, professor Kyösti Kurtakko, pedagogihka dieđagoddi, Lappi universitehta

15.30 – 15.50 Sáme giel ávnnasoahpaheaddjiid dálá skuvlejumi ja gárgehandárbbut
Universitehtalektor Marjatta Jomppanen, Giellagas-instituhtta, Oulu universitehta

15.50 – 16.10 Sámiid ruovttuguovllu oahpaheaddjiid dievasmahttinskuvlema dárbbuid kártema bohtosat

Skuvlenhoavda Janette Tolppi-Raittimo, Lappi universitehta

- 16.10 – 16.30 Sámegieldda dárbbut oahpahusa lágideamis
Rektor-čuvgehusdoaimmahoavda Arja Alaraudanjoki, Ohcejoga gielda
- 16.30 – 16.50 Sámeoahpaheaddji árgabeaivve ilut ja hástalusat
Luohkáoahpaheaddji Bigga-Helena Magga, Anára gielda (nannejuvvo)
- 16.50 - 17.15 Beaivvi čoahkkáigeassu ja ođđa girjji "Láidehus sáme pedagogihkkii"
(čállin Pigga Keskitalo ja Kaarina Määttä, goasttideaddjin Lapin yliopistokustannus) almmuheapmi
Kaarina Määttä
- 19.00 - Eahketmállásat ja kulturprográmma, Lásse-gámme, Sámi oahpahušguovddáš

Bearjadat 9.12.2012

- 9.00 – 10.30 Sáme pedagogihkka geavadii: Mat leat deháleamos gárgehangažaldagat ja boahttevuodá hástalusat ja maid galggašii bargat?
Bargobádjji
Kaarina Määttä ja Pigga Keskitalo
- 11.0 – 11.00 Gáfestallan
- 11.00 – 11.30 Sámi allaskuvla sámi oahpaheaddjiskuvlejumi ja oahpahusa ovddideaddjin
Professor Vuokko Hirvonen, Sámi allaskuvla
- 11.30 – 12.00 Anárašgiela ealáskahttima buoremus bargovugiid heiveheapmi
skuvlaoahpahussii
Universitehtalektor Marja-Liisa Olthuis, Giellagas-instituhtta, Oulu universitehta
- 12.00 - 13.00 Beaivemállásat
- 13.00 - 13.30 Sámeoahpahuš Davviriikkain
Skuvlenčállli Ulla Aikio-Puoskari, Sámediggi
- 13.30 – 14.00 Sáme gielaidda hálliid dilli
Lektor Torkel Rasmussen, Sámi allaskuvla

- 14.00 - 14.30 Gáiddusoahpahusa vejolašvuodát
Prošeaktahoavda Eeva-Liisa Rasmus, Sámi oahpahušguovddáš
- 14.30 - 14.45 Evttohusat boahttevuoda doaibman ja čuovvun
Universitehtaoahpaheaddji Anne Nuorgam, Lappi universitehta
- 14.45 – 15.00 Loahppaságastallan ja seminára loahpaheapmi
Kaarina Määttä
- 15.00 – 15.30 Loahpahangáfestallan

Beivviid váldoulbmilin lea doarjut sámeoahpaheaddjivuoda ja smiehttat sámeoahpahusa guovddáš gažaldagaid ja maid sierralágan gárgehanmálliid. Ulbmilin lea maiddái nannet sámeoahpaheaddjiid rolla ja vejolašvuodaid gárgehit skuvllaid pedagogihka.

Sámeoahpaheaddjit leat sullii 40 oppa sámiid ruovttuguovllus, geain viđas báhcet ealáhahkii boahtte viđa jagi áigge, lassin gielddain leat mánggat deavddekeahces oahpaheaddji virggit. Lappi universitehta Oahpahuš- ja bajásgeassinsuorggi dievasmahttinskuvlenovttadat gárte golggot- ja skábmamánu áigge sámiid ruovttuguovllu oahpaheaddjiid dievasmahttinskuvlendárbbuid. Seminára oktan ulbmilin leage smiehttat dan, makkár vugiiguin gártemis ovdanboahán dievasmahttinskuvlendárbbuid sáhtá ollašuttit.

Sámepedagogihka beivviin suokkardallo dutkamuša ja oahpahusa gaskasaš oktavuoha. Beivviin ovdanbuktojuvvo oassi Lappi universitehta sámebajásgeassindutkamušas ja dan bohtosiin. Seammás guorahallojuvvo, mo dutkamuš sáhtá veahkehit oahpahusa gárgeheami. Ulbmilin lea buktit ovdan pedagogihka dieđagotti dutkamuša skuvllaide ja maid čatnat oktavuodaid Lappi universitehta pedagogihka dieđagotti ja oahpaheaddjiid gaskii sámeáššiid olis. Mo joatkit dutkama ja oahpahusa ovttasráđiid? Makkár konkrehtalaš doaimmaid sáhttit vuolgahit?

Sámepedagogihka beaivvit laktásit sámeielaid ealáskahttinprográmmii. Ealáskahttinprográmma ulbmilin lea gárgehit sámeieli máhtu. Bargojoavkku bargun lea čállit evttohusa das, makkár čovdosat dárbbášuvvojit sámeielaid ealáskahttindoaimman. Daidda laktásit goittotge gažaldagat oahpaheaiskuvlejumis, oahpahusa oážžumis ja árbediehtu.

Pedagogihka beivviin lea dulkon davvisáme-suoma-davvisámeigiella. Dasa lassin bivdit goasttiedeaddjiid lágide girječájáhusa.

Čuožáhtjoavku:

- Oahpahuš- ja čuvgehušdoaimma jođiheaddjit
- Sámeigiela ja sámeigielat oahpahusa oahpaheaddjit
- Čuvgehuš- skuvlendoaimma lánveggottiid ságadoallit ja –lahtut

Aluehallintovirasto
Guovlohálddahasdoaimmahat

Lappi

UNIVERSITY OF LAPLAND
LAPIN YLIOPISTO

SAAMELAISALUEEN KOULUTUSKESKUS
SÁMI OAHPAHUSGUOVDDÁŠ

- Sámevánhemat
- Sámedutkit
- Sámesearvvuš
- Eará sámegielat oahpahusas berošteaddjit

Lassidieđut Ánne Nuorgam + 358 (0)40 5343316